

FEDERAȚIA "SOLIDARITATEA SANITARĂ" DIN ROMÂNIA

Membră a CNS „Cartel Alfa”,
afiliată la EUROFEDOP

Site: www.solidaritatea-sanitara.ro

E-mail: solidaritateasanitara@yahoo.fr

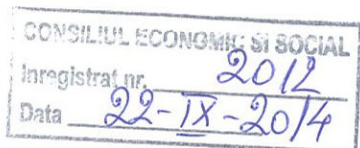
București, Splaiul Independenței

nr.202 A, etaj 3, cam. 28

Telefon: 0721246491

0336/106.365

Fax: 0336/109.281

Către:

Consiliul Economic și Social

Comisia pentru educație, cercetare, formare profesională, sănătate și cultură

Federația "Solidaritatea Sanitară" din România vă supune atenției una dintre cele mai importante probleme ale formării profesionale în domeniul sanitar, care afectează un număr de peste 58.000 de asistente medicale cu studii postliceale, și anume limitarea posibilității acestora de echivalare a studiilor postliceale cu studiile universitare, realizabilă prin completarea studiilor postliceale în urma unui "traseu scurt" de formare, cu respectarea tuturor normelor în materie de învățământ.

Oportunitatea introducerii unei astfel de forme de echivalare a studiilor pentru asistenții medicali cu studii postliceale este cu atât mai justificată cu cât parteneri ai Ministerului Sănătății, în cadrul proiectelor POSDRU "Competențe pentru competitivitate în domeniul medical" în valoare de 40 milioane euro, prin care ministerul își propune formarea profesională a unui număr semnificativ de medici și asistente medicale, sunt universitățile. Așadar, formarea profesională a asistenților medicali cu studii postliceale, realizată în cadrul universităților, coroborată cu certificarea experienței profesionale, constituie un motiv suficient pentru crearea cadrului legal de echivalare a studiilor acestora cu studiile universitare.

Față de această situație vă expunem o scurtă prezentare a problemei formării profesionale a asistentelor medicale, precum și argumentele și soluțiile necesare implementării posibilității de echivalare a studiilor, astfel:

I. Formarea profesională a asistentelor medicale. Prezentarea situației actuale.

Una dintre profesiile esențiale, participantă în mod direct la actul medical, respectiv aceea de asistent medical, suferă în România de lipsa unui traseu profesional dedicat ce se poate realiza numai prin definirea unui standard profesional care să țină cont și de cele două dimensiuni ale realității:

- atribuțiile practice cu mult peste cele teoretice

și

- pregătirea teoretică (prin facultate) cu mult peste limitele dreptului de practică.

Din momentul în care învățământul sanitar și traseele profesionale nu sunt organizate pe unități de competență apare o îngustare a orizontului care nu permite decât un anumit tip de

diplome. Reclamăm astfel absența unui standard profesional actualizat pentru profesia de asistent medical, adică un nivel ridicat al dereglementării acestei profesii. Principiul de la care trebuie pornit în actualizarea standardului profesional este cel conform căruia orice formă de pregătire profesională într-un domeniu specializat trebuie să aibă drept corelativ un nivel de avansare (cel puțin ca posibilitate).

Fenomenul redundant al procesului formării profesionale a asistentelor medicale constituie o dovadă de incompetență a sistemului desfășurată pe seama asistentelor în condițiile în care modificările continue de pregătire au adăugat continuu obligații în seama asistentelor medicale. Cele mai afectate au fost asistentele medicale deja angajate în sectorul public de sănătate, fiind prinse în cercul vicios al formărilor redundante. Este vorba de asistente medicale care au fost obligate să parcurgă mai multe forme de pregătire pentru a-și putea menține profesia la nivelul inițial. Exemplele de situații sunt de-a dreptul halucinante, ele conducând uneori la durate totale de formare care depășesc durata de formare pentru un medic:

a. Traseul maxim: absolventă de liceu (soră medicală) + școală postliceală (3 ani) + colegiu (3 ani) + facultate (4 ani)= 10 ani de formare (fără a lua în considerare pregătirea de specialitate din liceu);

b. Traseul mediu: absolventă de liceu (soră medicală) + școală postliceală (3 ani) + facultate (4 ani)= 7 ani de formare (fără a lua în considerare pregătirea de specialitate din liceu);

c. Traseele minime:

- absolventă de liceu (soră medicală) + școală postliceală (3 ani) = nivel mai redus de salarizare decât absolventele de facultate.

- Școală postliceală = nivel mai redus de salarizare decât absolventele de facultate.

- Colegiu = nivel mai redus de salarizare decât absolventele de facultate.

- Facultatea de asistente medicale.

Această evoluție nefirească a creat un grad semnificativ de incertitudine în rândul asistentelor medicale în ceea ce privește dezvoltarea carierei proprii, contribuind în mod semnificativ la scăderea calității vieții profesionale, impunând măsuri de eliminare a formelor intermediare redundante de formare profesională.

II. Argumente în favoarea introducerii posibilității de echivalare a studiilor:

1. Eliminarea fenomenului redundant în ceea ce privește pregătirea profesională a asistentelor medicale.
2. Repartizarea/cheltuirea celor 40 de milioane de euro pe care Ministerul Sănătății îi va accesa în cadrul proiectelor POSDRU pentru formarea profesională a cadrelor medicale, întocmai scopului propus.
3. Procedura completării studiilor asistentelor medicale cu postliceală în vederea echivalării cu studiile universitare are un precedent în România, organismul profesional al asistenților medicali încheind în anul 2008 parteneriate de colaborare cu diferite universități, oferind astfel acestora posibilitatea de echivalare a studiilor.

4. Eliminarea fenomenului cu caracter discriminatoriu referitor la remunerarea diferită a două funcții cu atribuții identice, astfel cum se întâmplă în prezent, și implicit introducerea posibilității unor creșteri salariale semnificative pentru un număr cât mai mare de asistente medicale.
5. Soluționarea problemei recunoașterii studiilor asistentelor medicale în cadrul statelor membre U.E., odată cu absolvirea cursurilor universitare.
6. Existența unui precedent la nivelul U.E., respectiv cazul Poloniei, care a organizat un program de revalorizare a asistentelor medicale, asigurând cursuri de pregătire pentru asistenți și moașe titulari ai unui certificat de studii secundare (un echivalent profesional), absolvenți ai unui liceu sanitar sau ai unor instituții de învățământ sanitar care formează asistenți și moașe (postliceală). Cursurile au fost încheiate cu un examen cu scopul de a verifica dacă persoana în cauză posedă un nivel de cunoștințe și de competențe comparabil cu cel al asistenților titulari ai unei diplome universitare, în final atestând urmarea cursurilor (de echivalare) printr-o diplomă de licență (informația poate fi găsită în textul Directivei U.E. nr. 36/2005, art. 33, alin. 3).

III. Echivalarea studiilor prin intermediul unui program specific de revalorizare. Soluțiile pe care Federația "Solidaritatea Sanitară" din România le propune:

1. Cursuri de formare universitară pentru completarea studiilor asistentelor medicale absolvente de postliceală, care lucrează deja în sistemul sanitar public de cel puțin 3 ani, pentru echivalarea cu studiile universitare.

Această măsură o considerăm prioritară, ea satisfăcând în cel mai înalt grad interesul general al sistemului sanitar și al unui număr foarte mare de potențiale beneficiare. Câteva din principalele avantaje ale acestei măsuri sunt următoarele:

- *Respectă principiul egalității de șanse și al accesului egal la formarea profesională.* În marea lor majoritate asistentele medicale cu postliceală nu au avut posibilitatea de a urma cursurile facultăților de asistenți medicali în special datorită distanței, dar și costurilor adiacente. Suplimentar, sistemul are o datorie morală față de aceste asistente medicale care i-au susținut funcționare în ultimii ani în contextul unui deficit accentuat de personal. Este vorba de persoane care și-au sacrificat timpul ce trebuia alocat familiei pentru a face deseori ore suplimentare neplătite (de multe ori chiar nepontate), pentru a îndeplini sarcinile de serviciu ale colegelor plecate la muncă în străinătate.
- *Contribuie în cea mai mare măsură la creșterea nivelului de pregătire profesională, respectiv la creșterea calității serviciilor medicale.*
- *Este conformă cu Directiva U.E. privind calificările și cu eforturile pe care sistemul trebuie să le depună pentru a avea lucrători cu un înalt nivel de pregătire.*
- *Este relevantă pentru Directiva nr. 24/2011 din perspectiva nivelului de pregătire al celor care furnizează servicii medicale în România în contextul liberei circulații a pacienților, oferind astfel un avantaj competitiv sistemului sanitar românesc.*
- *Prin intermediul acestei măsuri se creează posibilitatea unor creșteri salariale semnificative pentru un număr cât mai mare de asistente medicale, contribuind astfel la atingerea altor obiective specifice.*

Precizăm că nu este de dorit o formă de învățământ de masă, care să conducă la echivalarea fără evaluare riguroasă a câtorva zeci de mii de asistente medicale potențiale beneficiare, ci o formă de sprijin pentru acele persoane care doresc să învețe suplimentar și să-și dea în mod onest examenul necesare, și care nu pot face acest lucru în condițiile actuale.

Este evident faptul că finanțarea formării profesionale poate fi realizată prin intermediul fondurilor structurale, respectiv prin Programul Operațional Capital Uman din cadrul noii perioade de programare.

sau, varianta alternativă:

2. Implementarea planului de revalorizare a diplomelor pentru asistentele medicale absolvente ale cursurilor de învățământ postliceal care au obținut diploma de asistenți medicali generaliști înainte de anul 2010, angajate în sistemul public de sănătate, să se facă prin Programul Operațional Capital Uman din cadrul noii perioade de programare. Pe această cale s-ar asigura cea mai eficientă cheltuire a banilor din fonduri structurale, având în vedere că este vorba de implementarea unei prevederi legale europene.

Planul de revalorizare a diplomelor trebuie să includă atât revalorizarea externă cât și pe cea internă. În acest sens, absolventele unor astfel de cursuri trebuie să fie echivalate în ceea ce privește pregătirea și nivelul de salarizare cu asistentele medicale cu studii superioare. Prin intermediul acestei măsuri s-ar asigura intrarea în normalitatea europeană în ceea ce privește salarizarea. Precizăm că în speță este aplicabil modelul polonez de revalorizare, respectiv aducerea la același nivel a tuturor asistentelor medicale care au urmat/început cursurile de formare inițială înainte de aderarea României la U.E.

III. Implementarea specializărilor pentru asistentele medicale cu studii superioare, respectiv deschiderea unui traseu suplimentar de carieră, care să fie corelat cu o salarizare diferențiată pentru fiecare situație în care identificarea nevoilor unităților sanitare în domeniu. Considerăm că este indicat a se completa solicitările pe care Ministerul Sănătății le-a adresat acestora de a comunica necesarul de personal, în acest caz unitățile sanitare urmând a comunica și necesarul de asistente medicale cu studii superioare pe fiecare specializare.

Precizăm că prezentele solicitări se raportează la oportunitățile existente la acest moment, poziția noastră fundamentală în această problemă vizând necesitatea orientării acțiunilor de revalorizare a diplomelor asistentelor medicale absolvente de postliceală către formarea complementară/suplimentară și echivalarea universitară a studiilor.

Din punctul nostru de vedere introducerea specializării asistentelor medicale trebuie să fie un obiectiv prioritar al reformei sistemului sanitar, cel puțin în cazul celor cu studii superioare. Acest punct de vedere are la bază o serie întregă de cercetări pe această temă desfășurate în cadrul Centrului de Cercetare și Dezvoltare Socială „Solidaritatea” în ultimii 5 ani și schimburile de experiență pe care le-am desfășurat de-a lungul anilor cu partenerii occidentali.

Acordul nostru privind trecerea la sistemul universitar de formare a asistentelor medicale a avut în vedere faptul că această categorie de asistente medicale va beneficia simultan de competențe suplimentare și de atribuții suplimentare la locul de muncă, corelative acestor competențe. Pe această cale am dorit (și dorim în continuare) să fie oficializată zona de atribuții informale pe care le au asistentele medicale în sistemul sanitar public, instituționalizând astfel o

stare de fapt. Totodată am avut în vedere posibilitatea creării unui traseu profesional mult mai amplu pentru această categorie de asistente medicale, ce include specializarea și o mai mare libertate a exercitării profesiei, inclusiv în mod independent. Această perspectivă este totodată coerentă cu marile schimbări care marchează îngrijirile de sănătate, inclusiv cu cele determinate de introducerea noilor tehnologii.

Trebuie reținut și faptul că specializarea asistentelor medicale deschide posibilitatea accederii la întreg ciclul de formare de tip Bologna, respectiv licență-master-doctorat, instituind o modificare necesară a sistemului universitare de pregătire a asistentelor medicale: asistentele medicale să fie pregătite/formate în principal de alte asistente medicale (și nu în special de medici, cum se întâmplă în prezent).

Introducerea specializării asistentelor medicale cu studii superioare satisface totodată o condiție esențială pentru reducerea actualelor tensiuni de care este traversat sistemul: posibilitatea unor atribuții diferențiate care să justifice diferențele de salarizare actuale și, mai ales, viitoare.

Evident, o astfel de măsură trebuie dublată de stabilirea unor atribuții specifice pentru toate asistentele medicale absolvente cu studii universitare, indiferent dacă vor fi sau nu specializate. Din punctul nostru de vedere atribuțiile diferențiate au un caracter urgent, fiind prioritară chiar și în afara cadrului discuțiilor privind aceste proiecte.

Având în vedere argumentele pe care le aducem și soluțiilor pe care le propunem în susținerea posibilității de completare a studiilor asistentelor medicale cu studii postliceale, în vederea echivalării cu studiile universitare, *luând în considerare prevederile art. 2 alin. (3) și (4) din Legea nr. 248/2013, vă solicităm emiterea unui punct de vedere și a unei recomandări față de situația prezentată, precum și semnarea Guvernului și a Parlamentului cu privire la necesitatea elaborării unor acte normative care să soluționeze problema echivalării studiilor asistentelor medicale cu școală postliceală, conform atributului C.E.S. prevăzut de art. 5 litera c) din Legea nr. 248/2013.*

Cu deosebită stimă,

Președinte,
Rotilă Viorel

